

Simularea Examenului național de bacalaureat 2024

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Procesul demonstrativ este:

- a) propoziția ce urmează să fie infirmată
- b) ansamblul raționamentelor folosite în demonstrație
- c) propoziția ce urmează a fi dovedită ca fiind adevărată
- d) o propoziție cel puțin probabilă.

2. Argumentul „Deoarece nicio persoană cinstită nu este imorală, atunci unele persoane imorale nu sunt cinstitute.” este un exemplu de:

- a) inducție validă
- b) inferență imediată nevalidă
- c) raționament deductiv valid
- d) inducție completă.

3. Termenii *ochi și ureche* se află în raport de:

- a) contradicție
- b) ordonare
- c) încrucișare
- d) contrarietate.

4. Predicatul logic al propoziției: „Omul este un animal rațional.” este:

- a) este un animal rațional
- b) un animal
- c) rațional
- d) un animal rațional.

5. Din punct de vedere extensional termenul „colecție de timbre” este:

- a) singular, nevid, compus
- b) compus, concret, precis
- c) colectiv, general, nevid
- d) pozitiv, colectiv, precis.

6. Printre regulile definiției nu regăsim:

- a) regula definirii afirmative
- b) regula adecvării criteriului
- c) regula clarității și preciziei
- d) regula evitării viciului circularității.

7. Un raționament inductiv complet:

- a) produce o concluzie adevărată, dacă premisele sunt adevărate
- b) are o concluzie probabilă
- c) poate fi aplicat unei clase cu un număr infinit de obiecte
- d) realizează un salt de la particular la general, sporind semnificativ cunoașterea.

8. Raționamentul „Întrucât unele persoane înscrise în proiect vor vizita Muzeul de artă contemporană, rezultă că toate persoanele înscrise în proiect vor vizita Muzeul de artă contemporană.” este:

- a) particularizare
- b) obversiune validă
- c) inducție validă
- d) inducție incompletă.

9. Reprezintă o serie descrescătoare intensional:

- a) gradiniță, școală primară, școală generală, instituție de învățământ
- b) lămâie, citrice, fruct exotic, fruct
- c) ieșean, român, european, om
- d) pom fructifer, plantă, cireș, cireș de mai.

10. Propoziția „Cele mai multe plante din gradina botanică nu sunt cultivate în zone călduroase.” este:

- a) universală afirmativă
- b) particulară afirmativă
- c) universală negativă
- d) particulară negativă

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C, D și E astfel încât: termenul A este supraordonat lui B, iar termenul C este încrucișat atât cu A, cât și cu B, în timp ce D este încrucișat atât cu C, cât și cu A și cu B. Termenul E este o specie a lui A, în raport de încrucișare cu D și în opoziție cu B și C.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între cei cinci termeni, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A** și pe cele false cu litera **F**):

- a) Unii C nu sunt B.   c) Unii D sunt A.   e) Unii D sunt B.   g) Toti E sunt B.
b) Toți A sunt B.   d) Niciun C nu este D.   f) Toți B sunt C.   h) Unii D nu sunt E.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. *Unii sportivi apreciați sunt recompensați cu premii valoroase la finalul competiției.*
2. *Unii oameni harnici nu sunt bine salariați.*
3. *Nicio adolescentă premiantă nu este slab pregătită pentru acest concurs.*
4. *Toate persoanele binevoitoare sunt politicoase.*

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 1, subcontrara propoziției 2, subalterna propoziției 3, contrara propoziției 4. **8 puncte**

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, conversa obversei contradictoriei propoziției 2, respectiv, obversa subcontrarei propoziției 1. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Dacă unii pictori nu sunt inspirați, putem deduce că unele persoane inspirate nu sunt pictori.*

Y: *Putem afirma că unele lucruri scumpe nu sunt utile, deoarece unele lucruri scumpe sunt inutile.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
- b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
- c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului X. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: iai-1, eao-2.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *“Cei mai mulți dintre elevii din clasa 12-a sunt înscriși la bacalaureat.”* **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Unele cărți din biblioteca școlii sunt interesante, pentru că unele cărți din biblioteca școlii sunt tratate de filosofie, iar tratatele de filosofie sunt interesante.”*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

1. Termenul mediu este distribuit în ambele premise.
2. Subiectul logic al concluziei este reprezentat de termenul “cărți din biblioteca școlii”.
3. Premisa majoră este o propoziție particulară afirmativă.
4. Predicatul logic al concluziei este distribuit în premisa în care apare. **4 puncte**

D. Fie următoarea definiție:

Examenul de bacalaureat este cel mai important examen din cariera unei persoane dornice să evolueze.

1. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
2. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul 1 și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „examen de bacalaureat”. **4 puncte**